

17/6-14

KONST

Nostalgi i Maglehem

Maglehem. Konstnärerna drogs till det lilla samhället mellan havet och fälten. Under 40 år spelade Maglehem en avgörande roll som arbets- och mötesplats för ett stort antal konstnärer. Nu visas några av deras verk på Maglegårda.

– Den där bytte jag bort mot gratis boende. Sedan behövde jag bara betala för elen, berättar Maria Hillfon.

Hon står mitt i den rustika utställningshallen på Maglegårda och betraktar ett porträtt av en allvarlig, ljushårig yngling.

– Jag tycker fortfarande att han är rätt lik sig, säger hon.

Tavlan på väggen är döpt till "Sven-Axel" efter Maglehemsbon som stod modell. Den är fortfarande kvar i familjens ägo.

Hela utställningen "Konstnärsliv i Maglehem 1940–1980" bygger på privata utlån. Enligt Gösta Eklund, som är ordförande

i Kulturföreningen Maglehem, var det inte svårt att hitta konstverk till en utställning som skildrar 40 år av byns konstnärshistoria.

– Konstnärer har ofta ont om pengar och det var många som sålde konstverk billigt till folk här i trakten. På den här utställningen visar vi verk av 30 konstnärer som bor eller har bott i trakten. Vi har valt ut 70 konstverk, men vi har faktiskt samlat in mer än 100.

"Ren magi"

Gösta Eklund berättar gärna om den speciella andan i byn som drog kända och okända konstnärer till Maglehem. Till och med tid-

ningarna skrev om den lilla byn i Skåne som samlade så många begåvningar. Ändå var det framför allt det vackra landskapet som lockade.

– Det speciella ljuset som bildas när havsljuset möter ljuset över hedlandskapet och fälten... Det är ren magi, säger Gösta Eklund.

Tillbaka i tiden

Några av konstnärerna som finns representerade på utställningen har gått bort. Andra är i högsta grad fortfarande verksamma. Det gäller bland annat Gerhard Nordström, Staffan Nihlén, Anders Kappel och Gösta Lindqvist.

Flera av dem var under måndagen på plats för att inspektera den nya utställningen.

Medan Gösta Lindqvist har några aktuella verk utställda, så blickar Staffan Nihlén verkligen tillbaka i tiden.

Två av verken målade han redan som tolvåring.

Maria Hillfon och de andra utställarna diskuterade konst och minnen.

I det idylliska landskapet skimtar tyska krigsskepp vid horisonten.

– Den är målad under kriget. Det var en hemsk tid. Sverige var hotat. Vi bodde i Knäbäck under sommaren och jag målade av krigsskeppen, säger han.

I prinsens kök

Utställningen väcker dock inte bara sorgliga minnen till liv. Snart är han i full gång med en historia om

hur han som fjortonåring knackade på hos Prins Eugen för att få tillstånd att måla i hans park. Det tog inte lång tid innan han stod i prinsens kök och samtalande med en kunglighet i målarrock.

– Han sa att jag gärna fick måla i parken om jag lovade att inte berätta det för någon. Sedan gav han besked om att jag skulle få mig en ordentlig smörgås och en sup innan jag gick.

FAKTA

Konstnärsliv i Maglehem 1940–1980

■ "Konstnärsliv i Maglehem 1940–1980" är en retrospektiv utställning som skildrar 40 år av konstnärskap i byn.

■ 30 konstnärer visas, bland annat Nils-Göran Brunner, Maria Hillfon, Gerhard Nordström och Staffan Nihlén.

■ Utställningen öppnar den 19 juni.

Det blev min första sup, skrattar Staffan Nihlén.

De många konstverken väcker fler minnen till liv och snart står alla konstnärerna samlade runt Nils-Göran Brunners verk i en hjärtlig diskussion om konst, minnen och gemensamma bekanta.

– Det här blev väldigt nostalgiskt, konstaterar Maria Hillfon.

EMILIA SÖELUND

emilia.soelund@kristianstadsbladet.se

Maria Hillfon bodde i Maglehem under somrarna medan hon studerade konst. Med på utställningen finns hennes första sålda vävnad.

FOTO: PETER ÅRLUNDH

FESTIVAL BACKAR

SPELNING

FESTIVAL

Nöjesredaktör: Lisa Appelqvist
E-post: noje@kristianstadsbladet.se
Tel: 044-18 55 58

TISDAG 17 JUNI 2014
KRISTIANSTADSBLADET

Historisk konst i Maglehem

Maglehem har varit inspiration och hemvist för konstnärer under nästan 100 års tid. Under tio dagar i juni uppmärksammas traktens starka konstnärskap genom en historisk utställning.

Undertecknad gör ett besök i den pittoreska lilla byn med 150 invånare, där en driftig Kulturförening bringar stolthet till bygden.

-Vi har idag femtontalet verksamma konstnärer runt Maglehem. Traditionen lever i allra högsta grad. På så sätt känns det oerhört spännande att vi med vår utställning kan knyta ihop det gamla med det nya, säger Kulturföreningens ordförande Gösta Eklund.

Det var i Maglehem som idén om konstrundan föddes på 60-talet.

På 30-talet kom den första strömmen av konstnärer att söka sig till det lilla samhället längst ner i sydöstra hörnet av Kristianstads Kommun, gränsades till Österlen. Än idag ger sig Maglehem till känna genom den fantastiska naturen, den vidunderliga havsutsikten och inte minst det omtalade ljuset.

Byn har onekligen en charm över sig och en stilla ådra.

bygden, då ryska samtidskonstnärer ställde ut sin samtidskonst i ateljéer hemma hos verksamma konstnärer i byn. Ett stort ögonblick och en fjäder i hatten för bygden och dess konstnärsliv. Två år tidigare, sommaren 2011 inleddes samarbetet med Moderna Museet i Moskva, som innebar att flera av Maglehemsk konstnärer fick ställa ut sina verk på Moderna Museet i Moskva. Utställningen uppmärksammades bland annat av nationell TV. Särskilt var det en och en annan på hemmaplan som nöj sig i armen. Att det hela kunde bli till verklighet kom sig av att Kulturföreningens Lars Cederholm och hustrun Anna Rohegovas ryska svärdotter imponerades av konsten i Maglehem. Tillsammans lyckades man att övertyga Moderna Museet i Moskva att ställa ut konst, skapad av Maglehem-konstnärer.

Kulturföreningen Maglehem har knappast för avsikt att slå sig till ro och planerna

Full fart i Maglehem. Fr.v Staffan Nihlén i blå skjorta, därefter ordförande Göran Eklund i vitt. Den svartklädda damen i väst heter Margareta Dollmén därefter Yvonne Sjöström och Gull-Britt Olsson. Bild: Jens Brogren.

lan Dollmén, är också med, liksom kände skulptören Staffan Nihlén på tillfälligt besök i Skåne. Inne i gårdens

Margareta.

Med hjälp av Margareta får jag veta mer om vad som gör Maglehem till en så

in för att umgås. Familjen ägde också ett korsvirkeshus i Knäback som förstördes till

som främsta medium. Det handlar oftast om skulpturer i sten, framförallt marmor

charm över sig och en stilla ådra.

En längre betraktelse följer längre fram i texten.

Först går vi raskt över till en närmare presentation över juni månads begivenhet. Under tio dagar kommer en uppsjö av traktens konstnärer och deras verk från 1940-1980-tal att ställas ut på Maglegårda i Maglehem. Konstvetaren Thomas Kjellgren, före detta konsthallschef i Kristianstad inviger utställningen den 19 juli, som sedan kommer att pågå fram till den 29:e juni. Utgångspunkten för utställningen och de konstnärer som föreningen kommer att visa hämtas från Ulrika Lindhagens artikel i Gärd's Härads Hembygdsförenings årsbok 1990: "Konstnärsliv i Maglehem från 40-tal till 90-tal".

Kulturföreningen har lånat konst från privata ägare i och kring Maglehem, från anhöriga till bortgångna konstnärer, samt numera aktiva konstnärer, ett arbete som visade sig gå hur smidigt som helst och där alla tillfrågade ska vara "fulla av entusiasm".

Låt oss skruva tillbaka klockan till förra sommaren. Under tio dagar lockades totalt 17 000 personer till

hem har knappast för avsikt att slå sig till ro och planerna för 2015 är redan i hamn. Under tio dagar kring midsommar, kommer man att ha ett antal konstnärer från Berlin på plats för att ställa ut på Maglegårda.

-Vi skapar kontinuitet. Folk ska veta att det händer någonting på sommaren, säger Gösta Eklund.

Kulturföreningen Maglehem är driftig och sätter onekligen sin ort på kartan.

När man rullar in i byn så slås man av alla skyltar till ateljéer längs med vägen. Det är pittoreskt, frodigt och grönskande. Kyrkan i byn har anor från medeltiden. När jag svänger vänster i korsningen har jag Solgården på höger sida: Det gamla konditoriet hade en synnerligen konstintresserad ägare i Allan Nilsson. Han såg till att just Solgården blev en plats där dåvarande konstnärer kunde träffas och umgås över" ismer och konstinriktningar". En stark gemenskap byggdes upp och konstnärerna hämtade inspiration från varandra som gav ringar på vatten.

På Maglegårda träffar jag även paret Ingemar och Gull-Britt Olsson som är föreningsmedlemmar och bor på Maglegårda. Margareta Dollmén, hustru till bortgångne konstnären Al-

Staffan Nihlén på tillfälligt besök i Skåne. Inne i gårdens konsthall bjuds det på ekologisk äppelmust, närmare bestämt Maglehem nr 4 som finns att köpa på systemet och som är producerad bara ett stenkast från gården.

Utställningslokalen är ett gammalt svinhus som byggdes om till konsthall 2011. Solljuset sipprar in genom fönsterna. Tillsammans med ordförande kikar jag ut över vyn från ett av fönsterna.

-Precis här bak backen har många konstnärer målat av den vidunderliga havsutsikten, berättar han.

Det närliggande området kring Drakamöllan med dess hedlandskap, fruktodlingarna, lövskogarna och havsutsikten ner mot Stenshuvud – det är de som i stora drag varit inspirationskällor för flertalet konstnärer. Och så ljust förstås.

Jag slår mig ner i trädgården med Margareta Dollmén. Hon berättar om sin man, bortgångne Allan Dollmén, som var en av de första konstnärerna som kom till Maglehem. Han grundade Konstskolan i Kristianstad. Som lärare på Stockholms konstskola utmärkte sig Allan som en utmärkt pedagog.

-Han kunde verkligen lära ut och han gjorde det på ett charmfullt sätt, berättar

får jag veta mer om vad som gör Maglehem till en så sär egen och unik plats, omsvärmat av konstnärer, men med förhållandevis litet inflytande utifrån.

-Medan allting var under stor förändring så var det mera jordfast här nere. Jag minns känslan när jag klev av bussen. Tystnaden gick nästan att ta på, berättar hon.

-Det var inte så hög "svansföring" på folket på här och man slapp mycket av "utifrånkommande tjafs". Turismen var inte så omfattande som i andra lokala orter.

Fram till mitten av femtiotalet var fiskebyn Knäbäck, alldeles utanför Maglehem också en plats dit konstnärerna sökte sig. 1956 revs fiskeläget under stora protester, för att lämna plats åt utbyggnaden av Ravlunda skjutfält. Den naturliga följderna blev att många förflyttade sig till Maglehem istället.

En av dem som verkat o hämtat inspiration från Maglehem är Staffan Nihlén, framgångsrik skulptör, som för närvarande ställer ut på Waldemarsudde på Djurgården i Stockholm. Som ung målade Nihlén landskapsmotiv i Maglehem. Hans far, framstående arkeolog, ägde gården Drakamöllan, dit traktens konstnärer bjöds

i Knäbäck som förstördes till grunden när blixten slog ner.

Nihlén bjuder på många anekdoter och historier. Som när han som femtonåring studerandes på konstskola i Stockholm, knackade på dörren till slottet Waldemarsudde i Stockholm för att få träffa den konstintresserade Prins Eugen.

Staffan Nihlén studerade konst i Venedig och Paris. Han har under många år bott i Italien. Sedan 1960-talet ägnar sig Nihlén åt skulptur

i sten, framförallt marmor, alabaster, taverin och sandsten. Det är i norra Toscana och Ligurien som Nihlén hittar de medelhavsstenar som har blivit hans främsta signum.

Han har utfört ett flertal offentliga verk, några av de senaste är EOS och Fågelbad i Lund, samt Marmorlyckan och Det bevingade ordet i Malmö

Jens Brogren

Utställning på Maglegårda i Maglehem:

Konstnärsliv i Maglehem under 40 år, 1940 – 1980
En retrospektiv utställning med verk av konstnärer som under längre eller kortare tid varit verksamma i Maglehem.

Vernissage, 19 juni kl. 15-18.

Öppettider 19 – 29 juni: kl. 11 – 17 varje dag.

Guidade visningar varje dag kl. 12 och 15.

Ett arrangemang av Kulturföreningen Maglehem – en plats på jorden. www.maglekultur.se

---

Verk från följande konstnärer ställs ut:

Bertil Anzén, Kerstin Blomberg, Gyda Brunner, Nils-Göran Brunner, Gösta Calmeyer, Gösta Dagermark, Allan Dollmén, August Ehrenberg, Ivar Ekelund, William Fleetwood, Stina Forsell, Einar Forseth, Björn Hallström, Curt Hillfon, Maria Hillfon, Harry Johnson, Anders Kappel, Nils Larsson, Gösta Lindqvist, Gerd Melén, Staffan Nihlén, Axel Nilsson, Gerhard Nordström, Gunnar Norrman, Dagmar Rickman, Gunnar Ruda, Per Skovdal, Sven-Åke Svensson, Ulla Tanderfelt, Isabella Wrangel.
